

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. An sint plures Animæ in eodem animali tam simul, quàm
successivè?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

nec secundum, nam Anima rationalis in diversis corporis partibus diversas exercet operationes. Sed ulterius probatur positivis rationibus, quia alioquin deberent tot animæ poni, quot sunt partes heterogeneæ diversæ. Deinde sequeretur animal non esse unum per se, nec unum specie, sed unum unitate ordinis & continuationis, quæ omnia falsa sunt. Sed sit

QUÆSTIO V.

An sint plures animæ in eodem animali tam simul, quam successivè?

I.

Non est tantum una anima in omnibus.

Multiplikes circa præsentem materiam sunt opiniones; prima est quorundam teste Alberto Magno admittentium unam tantum animam pro omnibus viventibus, qui error præterquam quod in Concilio Lat. sub Leone X. Sess. 8. damnatus sit manifestè repugnat rationi, nam diversæ materiæ quantitate sejunctæ ab eadem anima & forma informari nequeunt. Deinde sequeretur ejusdem speciei esse hominem & leonem cum arbore, cum distinctio specifica non oriatur ex materia sed ex forma, hæc autem unica tantum esset forma, ergo. Deniq; in omnibus viventibus eadem deberent esse operationes, cum operationes à forma procedant. Ab hac sententia paulò minùs recesserunt Manichæi, qui propter errorem supra tactum assererent duas esse animas, unam quæ esset prona ad bonum, alteram quæ esset prona ad malum, quarum una à malo, altera à bono Deo creata esset, admittebant namq; duos Deos Creatores bonum unum, malum alterum, ab hoc mala, ab illo bona produci; Eorum errorem sic refert D. Augustinus lib. de duab. anim. cap. 12. *Manichæi duo animarum genera esse dicunt, unum bonum quod à Deo fit, ut non ex aliqua materia vel ex nihilo ab eo factum, sed de ipsa ejus omnino substantia pars quadam processisse dicatur. Alterum autem malum quod nulla prorsus ex parte ad Deum pertinere credunt, credendum commendant. Et illud summum bonum, hoc verò summum malum esse prædicant, atq; ista duo genera aliquando fuisse discreta, nunc esse commixta; sed & hic error damnatus est in octava synodo generali Can. II. quia anima rationalis est ultima forma specifica hominis; ergo nequeunt duæ animæ rationales per se unum constituere hominem, nam ultimæ formæ specificæ sibi non subordinantur. Tertia sententia est Platonis ponentis tres animas in homine & subiecto, & loco distinctas, vegetativam scilicet, in hepate, sensitivam in corde & rationalem in cerebro, sed neq; hæc subsistere potest, nam sic loquendo esset in eodem homine ponere tria viventia, & tria animalia, nam quælibet anima constituit unum vivens proprium & proprium animal cum proprio subiecto & materia adæquata; ergo cum in homine esset cujuslibet animæ proprium subiectum & adæquatum, tot constituerent viventia, & animalia quot sunt animæ. His præmissis ad resolutionem procedo &*

II.

Non sunt in eodem subiecto plures animæ.

DICO I. *Nec in homine, nec in ullo alio animato sunt plures animæ simul.* Est D. Augustini pluribus in locis, cujus autoritate

Probatur primò: Lib. 2. moribus Manichæor. cap. 19. ubi alloquens Manichæos ait: *illud tamen in omnibus vobis quemadmodum ferri, & tolerari possit ignoro, quod cum animam (nempe bonam) partem Dei esse dicatis, asseritis tamen etiam exiguo admixto malo, anima mala materiam ejus copiam ubertatemq; superari:* Lib. 2. lib. arbit. 7. *Manifestum est etiam rationales mentes singulos quosq; nostrum singulas habere:* Lib. 13. Trinit. cap. 2. super illud Actor. *Erat illis unum & anima una, dicit: Nam & deos homines simillimos cum videmus unam faciem dicimus & mirramur amborum. Facilius itaq; dicitur multi animas fuisse singulas singulorum.* Et ne possit explicare ipsius mentem, de *singulis* rationalibus non verò de sensitiva & vegetativa clare lib. de quant. anim. cap. 33. docet: *Animam humanam vivificare corpus terrenum, in unum colligere, tenere ne diffuant, alimenta subministrare, aggenerare sicut in arboribus, sentire sicut in herbis & discurrere;* ergo ex mente ejus nec simul quod dicit præfens Conclusio, nec successive quod asserit sequens plures in eodem vivente sunt animæ. Huic autoritati possunt etiam addi plures autoritates ex Aristotele 2. An. t. 71. dicentis vegetativam contineri in sensitiva, veluti Triangulo in Quadrangulo, vel Pentagono in Tetragono. Scoti 2. d. 1. q. 5. O.

Probatur secundo, si in homine

in quolibet alio vivente darentur plures animæ realiter distinctæ, adveniente secundâ animâ non faceret cum primâ unum per se, sed per accidens, sed hoc non est dicendum, ergo. Probatur sequela majoris, illud quod supervenit, cum alicui simpliciter perfectio & simpliciter in actu non facit cum illo unum per se, nam ad hoc requiritur ut unum se habeat per modum actus & alterum per modum potentie; sed anima tam vegetativa, quam sensitiva & intellectiva habet se per modum actus simpliciter, nam quælibet animalium sive vegetativa, seu sensitiva anima, ut planta, equus, est simpliciter perfectum, & ultimum perfectione ultima, non amplius perfectibili, est enim quodlibet illorum in aliqua specie atoma; ergo non possit facere cum illa unum per se.

Dices: Forma corporeitatis constituit subiectum in aliqua determinata specie, & tamen potest adhuc cum forma superveiente constituere unum per se; ergo etiam sic de animalibus dici potest, ergo: Sed respondeo partem nullam esse, nam per formam corporeitatis non constituitur subiectum in aliqua ultima specie essentiali non amplius perfectibili, quare autem forma corporeitatis non constituit in ultima actualitate veluti anima vegetativa & sensitiva nulla melior ratio assignari potest, quam data à Scoto 4. d. 11. q. 3. 99. *Quia hoc est hoc, & illud est illud.*

Probatur Conclusio tertio:

Anima vegetativa & sensitiva secundum proprias essentias requirunt aliam & aliam formam corporeitatis, seu mixtionis, sed forma mixtionis & corporeitatis est alterius omnino rationis in homine ab omni alia forma corporeitatis, ut de

se patet, ergo non erit animabilis ab alia forma, quam rationali, si enim anima rationalis informaret constitutum ex anima vegetativa & sensitiva, informaret brutum, & homo simul esset brutum & rationalis.

Probatur quarto Argumento

Theologico, quia in morte Christi Redemptoris nostri, aut anima Christi sensitiva fuisse mortua aut non? Si mortua, ergo mors non solum fuit animae Christi à corpore separatio, sed etiam ejus alicujus animae corruptio, & sic sanctum ejus vidisset corruptionem, & quod semel assumptum dimisisset, quae sunt erronea. Deinde debuisse etiam fuisse in resurrectione Christi reproducta quae sunt Patribus inaudita, si verò non fuit mortua, & tunc aut mansit in sepulchro cum corpore unita, & ita corpus adhuc esset vivens, & non mortuum; aut descendit cum anima rationali ad inferos, & sic duae animae descendissent, quod est fictitium; aut mansisset in aliquo loco separata, quod est falsum, cum sequeretur animam separatam à corpore per se subsistere posse, sique per se subsisteret, esset aequè mortalis ac rationalis. Neque dicas hoc fieri non posse propter subordinationem, nam multa realiter distincta sunt sibi invicem ordinata, ablato tamen ex illis uno manet alterum, ut patet de forma corporeitatis.

Arguitur in contra. Ubi quæque est

operatio propria alicujus formae, ibi est ipsa forma, operatio enim propria propriam arguit formam, sed in homine est operatio propria animae vegetativae, & sensitivae contradistinctae ab operatione intellectivae, ergo in homine est anima vegetativa & sensitiva contradistincta ab intellectiva; major patet; probatur etiam minor ipsa experientia. Respondeo distinguendo majorem, ubi quæque est operatio formae, est ipsa forma, vel formaliter secundum propriam existentiam, vel virtualiter seu eminentialiter concedo majorem; semper formaliter & secundum propriam existentiam, nego majorem. In proposito itaque anima rationalis perfectiori modo secundum unam realitatem continet perfectionem vegetativam, & sensitivam, consequenter operationes earum, unde conceditur minor & distinguitur similiter consequens, ergo est in homine anima vegetativa & sensitiva distincta realiter à rationali, nego consequentiam; indistincta, concedo.

Instatur. Quando aliqua forma solum

virtualiter continetur in aliquo, ipsa forma non potest formaliter denominare subjectum tale, sed anima vegetativa & sensitiva formaliter denominant hominem sentientem & vegetantem, ergo non continentur virtualiter, sed formaliter in homine: patet major de Sole, qui non denominatur formaliter calidus, licet sit caloris causativus. Respondeo distinguendo minorem, homo dicitur formaliter & non virtualiter sentiens & vegetans ab ipsa essentia & existentia animae vegetativae & sensitivae nego; per formalitatem & realitatem mediante qua simul cum parte corporis vegetantis vel sentientis componunt completivè potentiam animae vegetativae & sensitivae concedo minorem,

& nego consequentiam; quare cum in animali sint plures potentiae, potest secundum unam appetere objectum liberè, & secundum aliam naturaliter, imò idem appetitu naturali appetere, & libero respicere.

Urgetur: Potentiae vegetativae & sensitivae, quatenus sunt perfectiones animae rationalis, sunt ejusdem rationis cum potentiis vegetativis & sensitivis in bruto, ergo non poterunt in anima rationali contineri formaliter; probatur antecedens, quia habent idem objectum, & sub eadem ratione tendunt in illud; probatur consequentia, potentiae illae quatenus sunt perfectiones in bruto sunt extensae & materiales & corruptibiles, ergo non poterunt in anima rationali formaliter esse, quia quidquid est in ipsa est spirituale & inextensum. Respondeo distinguendo antecedens: Ratio incompleta potentiae vegetativae & sensitivae, quae est perfectio intellectiva est ejusdem rationis cum incompleta ratione animae vegetativae & sensitivae quae est in brutis secundum se inspectae, nego, nam una est corruptibilis, altera incorruptibilis; in ordine ad operationes & rationes agendi hujus & illius formae, concedo antecedens, & nego consequentiam.

Dico secundò: In nullo animali dantur plures anima etiam successivè. Est etiam Doctoris supra.

Potentia vegetativa & sensitiva in se considerata non sunt ejusdem rationis.

VII. Nec successivè dantur plures anima.

Probatur, quia nulla est necessitas ponendi talem animarum successione, sive in hoc, sive in alio animali, ergo non datur talis successio; probatur antecedens, si esset ulla necessitas, maximè, quia brutum prius vegetatur quam sentit, & homo prius vegetatur & sentit quam discurret, sed ex hoc non sequitur; ergo: major est Adversariorum, probatur minor: quia brutum non ideo non sentit prius, quia non habet animam sensitivam, aut non discurret homo, quia non habet animam rationalem, sed ex eo potius, quia corpus bruti est dispositum ad causandam vegetationem prius quam sensationem, & homo prius dispositus est ad causandam utramque prius quam discursum, ergo non sequitur ex eo quòd brutum prius vegetetur, quam sentiat, quòd prius informetur animam vegetativam, quam sensitivam, & consequenter nulla est necessitas ponendi hanc animarum successione, cum hæc successio sufficienter salvetur per indispositionem corporum.

Probatur secundò: Quia hinc sequeretur, quòd tres animae possent esse simul, quia si in principio factus animatur animam vegetativam, & postea sensitivam, non est ratio quare illae desinerent adveniente anima rationali, non desinit enim forma informare, quamdiu habet dispositiones debitas, sed dispositiones & organa quae fuerunt non destruantur, ergo. Confirmatur, quia vel hoc ipsum pessimè audit apud omnes, dicere quòd matres portant in utero plantas, bruta, cum tamen quodlibet agens & consequenter etiam matres intendunt sibi generare simile.

VIII. Homo prius vivit vitam plantam quantum ad anima-operationem.

Opponitur huic Conclusioni auctoritas Aristotelis 2. Gen. animal. 3. ubi ait: hominem prius vivere vitam plantam, deinde vitam

animalis, & tamen vitæ hominis, ergo in homine sunt tres animæ successivæ. Respondeo distinguendo antecedens, prius vivit vitæ plantæ in actu secundo, hoc est, habet prius operationes vitales, & sensitivas quàm rationales, concedo; in actu primo, hoc est, habet prius animam vegetativam & sensitivam, quàm rationalem, quæ est vita in actu primo, nego antecedens.

Si fœtus hominis ante 40 diem sensit ante 40 informatur.

Instatur: Fœtus ante inductionem animæ rationalis augetur & crescit, & dum pungitur sese contrahit, ergo prius habet animam vegetativam, & sensitivam, quàm rationalem; probatur antecedens, quia ante quadragesimum diem non infunditur anima rationalis, sed ante quadragesimum diem exercet dictas operationes. Sed Respondeo, si verum est, quod ante quadragesimum diem fœtus eliciat operationes vitæ, dicendum quoque, ante quadragesimum diem infundi animam rationalem.

Explicatur canon.

Urgetur. Ex cap. quod verò 32. q. 2. ubi habetur, quod qui fœtum occidit ante infusionem animæ non esse homicidam, ergo supponitur in fœtu ante infusionem animæ rationalis aliam esse animam, aliàs dici non posset occidi fœtus. Respondeo negando consequentiam, quia ibi per occidere intelligitur corrumpere, vel destruire, non verò occidere propriè. Pro fine huius quæstionis

I X.

Explicatur quomodo anima rationalis includat vegetativam & sensitivam.

Quæres, Quomodo anima rationalis includat animam vegetativam & sensitivam? Respondeo non tantum virtualiter, & eminenter, sed etiam formaliter. Probatur, quia esse formaliter vegetativum & sensitivum non est aliud, quàm esse formam substantialem, à qua habet compositum per ipsam constitutum velut à principio quo, posse elicere operationes vegetativas & sensitivas, sed hoc competit animæ rationali, ergo. Adverte autem pro tollenda æquivocatione, quod quando dico animam rationalem esse vegetativam & sensitivam formaliter me intelligere per hoc, quod anima rationalis in perfectione includat animam ut sic & quod de ipsa possint dici omnia essentialia animæ vegetativæ, & sensitivæ ut sic, præsciendando ab eorum differentiis, non verò intendendo quod anima rationalis sit formaliter per existentiam animæ plantæ, bonis, &c.

QUÆSTIO VI.

De informatione Animæ.

I.

Forma non est actus assistens.

Antequam aliquid resolutionem huius quæstionis concernens dicam, & proponam, suppono contra Platonem, & alios antiquiores asserentes animam tantum esse assistentem corporis veluti ejus auriga, aut ut Naucelus asserit navi, animam verè esse actum informantem, tum, quia hic error damnatus est in Concilio Viennensi sub Clemente V. in Clement. Unica, §. Porro de summa Trinitate, ubi sic habetur: *Doctrinam seu positionem temerè asserentem, aut verentem in dubium substantiam animæ rationalis, seu intellectivæ verè & per se humani corporis non esse formam ut erroneam & veritati Catholice inimicam,*

approbante Concilio reprobamus. Tum, quia nihil repugnat, quod detur compositum ex subiecto materiali, & forma spirituali. Denique defecto dari, & hoc esse hominem probatur ex operationibus intellectus, & voluntatis, quæ fiunt ab eodem principio in homine à quo fiunt reliquæ actiones vitales materiales, veluti nutritio & sensationes, sed nutritio & sensatio fiunt à forma, ergo & intellectio & volitio fiunt ab anima rationali, ergo anima rationalis est vera forma. Hoc supposito

Adverte triplices dari partes in animalibus, videlicet essentielles, quæ tanquam actus & potentia componunt vivens, ad eum ut sine ipsis nec concipi possit: Integrales, quæ se non habent ut actus & potentia, nec sunt de intrinseco conceptu viventis, tamen per mutuum unionem integrant vivens, & substantialiter complent: Tertiò sunt in vivente partes conservantes, quæ per veram unionem vivens non componunt, sed per quandam juxtapositionem ad alia partes eas conservant, & fovent, tales ordinariè censentur esse quatuor humores, cum quatuor elementis symbolizantes, videlicet sanguis, qui est humor rubicundus, calidus, & humidus in hepate genitus, in quo etiam reliqui humores, tanquam in officina, fabricantur ex partibus chyli temperatioribus pinguioribus, & hæc proinde aëreæ naturæ. Secundus humor est Pituita, seu Phlegma, qui est humor frigidus, & albus, ex crudiori, & frigida parte chyli genitus, qui sanguinem per totum devehit corpus, & totum corpus humectat, ne ex frequenti agitatione areseat cum aqua symbolizat. Tertius humor est Flava bilis, seu Cholera, qui ad quando sanguini post venæ sectionem superat, ex calido & tenui chyli portione fabricatus, qui pro loco à natura sibi destinata habet folliculam fellis, est quæ igneæ naturæ. Quartus humor est frigidus, siccus & crassus nigri coloris, acerbus, & acidus, ex crassiori & terrea parte alimenti productus, vocaturque atra bilis, seu Melancholia, cujus locus naturalis est in Liene. Item sunt & alia similes partes conservantes, vel quasi conservantes, ut *Akrocholia, Lac, Semen, Spiritus vitales, & animalis,* quæ in aliis partibus tanquam vasis includuntur, quæ partes siliis explicare omnino credo necesse non esse, præterquam quod dicam aliquid de spiritibus, qui nihil aliud sunt quàm tenuissima sanguinis partes in corde, vel cerebro purgata, distributæ inde ad functiones vitæ, quæ in corde generantur vitales, quæ in cerebro animales, appellantur, nullumque est inter illos essentialiale discrimen, sed tantum accidentiale, quod scilicet ii, qui in corde generantur potiori ex parte cerebrum petant, & ibi in parte calidissimi mutua cerebri frigiditate infrigidantur & humectantur. Rursus alia sunt excrementicia, quæ ex partibus inutilibus alimenti expelluntur, quarum aliqua merè excrementicia, tanquam inutiles à corpore expelluntur, ut lithrymæ, sudor, saliva, &c. alia excrementicia quæ pertinent ad ornatum, & defensionem ut capilli, unguis, cornua, pennæ, &c. de omnibus ergo his partibus quarritur an sint animales. Et quid sentiendum sit de singulis, brevibus aperiam, atque sic

Dico